

UCHWAŁA Z DNIA 26 PAŹDZIERNIKA 2004 R.

SNO 81/03

Przewodniczący: sędzia SN Halina Gordon-Krakowska.

Sędziowie SN: Lidia Misiurkiewicz, Zbigniew Kwaśniewski

(sprawozdawca).

Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny w Warszawie na posiedzeniu z udziałem Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego oraz protokolanta w sprawie zawieszenia w czynnościach służbowych i obniżenia wysokości wynagrodzenia sędziego Sądu Rejonowego po rozpoznaniu w dniu 26 października 2004 r. w związku z zażaleniami – obwinionego i jego obrońcy od uchwały Sądu Apelacyjnego – Sądu Dyscyplinarnego z dnia 30 września 2003 r. sygn. akt (...) w przedmiocie zawieszenia w czynnościach służbowych i obniżenia wysokości wynagrodzenia

uchwalił: u t r z y m a ć w m o c y zaskarżoną u c h w a ł ę.

U z a s a d n i e n i e

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny, uchwałą z dnia 30 września 2003 r. podjętą na podstawie art. 129 § 1 i 3 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. – Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz. U. Nr 98, poz. 1070 ze zm.), zawiesił w czynnościach służbowych sędziego Sądu Rejonowego oraz obniżył wysokość wynagrodzenia wymienionego sędziego o 50 %.

W uzasadnieniu tej uchwały ustalono, że wobec wymienionego sędziego zostało wszczęte postępowanie dyscyplinarne, w którym postawione zarzuty obejmują przewinienia służbowe polegające na niepodejmowaniu decyzji oraz na beczynności prowadzącej do nieuzasadnionej przewlekłości postępowania w

55 sprawach, ogłoszeniu orzeczenia mimo jego niesporządzenia w sprawach wskazanych we wniosku Zastępcy Rzecznika Dyscyplinarnego oraz sfalszowaniu treści orzeczenia przez dopisanie po jego ogłoszeniu punktów, których nie zawierało ogłoszone orzeczenie.

W ocenie Sądu Dyscyplinarnego, zarówno waga zarzutów stawianych sędziemu Sądu Rejonowego, jak i jego postawa prezentowana w toku postępowania wyjaśniającego i dyscyplinarnego, przemawiają za zawieszeniem sędziego w czynnościach służbowych, bowiem obwiniony nie zechciał ustosunkować się do wyników lustracji spraw z jego referatu, ani nie podjął działań zmierzających do usunięcia stwierdzonych w jego pracy naruszeń prawa, a nadto ujawniono w toku postępowania dalsze sprawy z jego referatu, w których nie podjęto czynności z rażącym naruszeniem przepisów regulujących czynności sądów w sprawach m.in. z zakresu międzynarodowego postępowania cywilnego w stosunkach międzynarodowych.

Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny uznał, że w tych okolicznościach zawieszenie sędziego Sądu Rejonowego w czynnościach służbowych leży w interesie wymiaru sprawiedliwości, a zważywszy na obowiązek wynikający z normy art. 129 § 3 Prawa o ustroju sądów powszechnych obniżył o 50 % wysokość jego wynagrodzenia na czas trwania zawieszenia, uznając zakres obniżenia wynagrodzenia za stosowny do wagi i charakteru zarzucanych przewinień służbowych.

Zażalenia na powyższą uchwałę wnieśli obrońca obwinionego oraz sam obwiniony.

W zażaleniu obrońcy, zaskarżającym uchwałę w całości, zarzucono podjęcie uchwały z obrazą art. 131 § 1 u.s.p. przez niewysłuchanie obwinionego w sytuacji, gdy było to możliwe, zaś uchybienie to mogło mieć wpływ na treść uchwały. Obrońca obwinionego wniósł o uchylenie w całości zaskarżonej uchwały i przekazanie sprawy w tej części do ponownego rozpoznania Sądowi Dyscyplinarnemu. Uzasadniając zarzut naruszenia art. 131 § 1 u.s.p.

podkreślono, że choć obwiniony nie stawiał się na rozprawę w dniu 30 września 2003 r. z powodu choroby, stwierdzonej zaświadczeniem lekarskim nie spełniającym wymogu art. 117 § 2a k.p.k., to obwiniony nie uchylał się od stawienia przed Sądem, o czym świadczy jego udział w poprzedniej rozprawie. Żalący się wywodzi, że treść wyjaśnień obwinionego mogła mieć wpływ na decyzję Sądu co najmniej w zakresie wysokości obniżenia wynagrodzenia, bowiem Sąd musiałby rozważyć sytuację materialną, rodzinną i zdrowotną obwinionego.

Sędzia Sądu Rejonowego zaskarżył uchwałę w całości, zarzucając jej w zażaleniu obrazę art. 128 u.s.p. w zw. z art. 17 § 1 k.p.k., art. 4 k.p.k. i art. 6 k.p.k. poprzez brak ustalenia, czy i na ile leczenie psychiatryczne miało wpływ na zarzucany mu czyn, poprzez nieuwzględnienie okoliczności przemawiających na jego korzyść oraz poprzez uniemożliwienie mu realizacji prawa do obrony. Żalący się wniósł o uchylenie zaskarżonej uchwały.

W uzasadnieniu zażalenia obwiniony sędzia Sądu Rejonowego zarzuca brak podjęcia czynności zmierzających do ustalenia na ile występujące u niego schorzenie miało wpływ na ciężar, a nawet na popełnienie zarzucanego mu czynu. Żalący się wywodzi, że nie był wysłuchany w postępowaniu wyjaśniającym, choć się o to zwracał, a na poprzedniej rozprawie przerwano mu wyjaśnienia, a nadto Sąd nie poinformował go o fakcie wyznaczenia obrońcy z urzędu. Skarżący zarzuca, że podjęto uchwałę pod jego nieobecność, uniemożliwiając mu zadanie pytań świadkom, o których wezwanie wnosił, a nadto nie poinformowano go o wynikach lustracji oraz pominięto przemawiającą na jego korzyść okoliczność sytuacji kadrowej w Wydziale, w którym pełnił obowiązki.

Zdaniem żalącego się, maksymalne obniżenie jego uposażenia prowadzi do pozostawienia mu środków jedynie na leki oraz na dobrowolnie płacone alimenty na dziecko, bez pozostawienia środków na utrzymanie.

Rozpoznając zażalenia Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny zważył, co następuje:

Zażalenia okazały się bezzasadne i jako takie nie mogły być uwzględnione.

Chybiony okazał się zawarty w zażaleniu obrońcy obwinionego zarzut naruszenia art.131 § 1 u.s.p., uzasadniony naruszeniem przez Sąd obowiązku wysłuchania obwinionego sędziego. Z protokołu rozprawy przed Sądem Apelacyjnym – Sądem Dyscyplinarnym (k. 40v – k. 41v) jednoznacznie wynika fakt wysłuchania przez Sąd obwinionego sędziego, natomiast przepis art. 131 § 1 u.s.p. nie zawiera wymogu, aby wykonanie tego obowiązku musiało nastąpić wyłącznie na rozprawie, bezpośrednio po przeprowadzeniu której wydano zaskarżoną uchwałę. Wobec bezzasadności zarzutu naruszenia art.131 § 1 u.s.p. zażalenie obrońcy obwinionego nie zasługiwało więc na uwzględnienie.

Również zażalenie obwinionego sędziego pozbawione było usprawiedliwionych podstaw. Zarzut pozbawienia obwinionego prawa do obrony, wskutek uznania jego nieobecności na rozprawie w dniu 30 września 2003 r. za nieusprawiedliwioną i pozbawienia go w ten sposób możliwości zadawania pytań świadkom, nie okazał się trafny. Zgodnie z art.115 § 3 u.s.p. nieusprawiedliwione niestawiennictwo obwinionego lub jego obrońcy nie wstrzymuje rozpoznania sprawy. *A contrario* z przepisu tego wynika, że sprawa nie może być rozpoznana pod nieobecność m.in. obwinionego tylko wówczas, jeżeli należycie usprawiedliwi on swoje niestawiennictwo. Tymczasem obwiniony sędzia przesłał Sądowi Apelacyjnemu – Sądowi Dyscyplinarnemu kserokopię zaświadczenia lekarskiego (k. 74 akt) potwierdzającego niezdolność do pracy od dnia 27 września do dnia 3 października 2003 r., a więc w okresie obejmującym termin rozprawy przed Sądem Dyscyplinarnym w dniu 30 września 2003 r. Sąd Apelacyjny zasadnie uznał niestawiennictwo obwinionego za nieusprawiedliwione, bowiem z kserokopii przedłożonego zaświadczenia lekarskiego oraz z treści notatki służbowej (k. 75 akt) wynika, że nie spełnia ono wymogów wynikających z przepisów § 2 ust. 1 pkt 1 w zw. z § 6

rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 24 czerwca 2003 r., w sprawie warunków i trybu usprawiedliwiania niestawienia świadków i innych uczestników postępowania karnego z powodu choroby oraz sposobu wyznaczania lekarzy uprawnionych do wystawiania zaświadczeń potwierdzających niemożność stawienia się na wezwanie lub zawiadomienie organu prowadzącego postępowanie (Dz. U. 2003 r., Nr 110, poz. 1049).

W tej sytuacji, rozpoznając sprawę w dniu 30 września 2003 r. pod nieobecność obwinionego, Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny nie naruszył prawa procesowego, zasadnie uznając na podstawie art. 115 § 3 u.s.p., że niestawienie obwinionego jest nieusprawiedliwione, bowiem przedłożone zaświadczenie nie spełnia przesłanek wynikających z przepisów powołanego rozporządzenia, a to z powodu wystawienia go przez lekarza nie spełniającego wymogów określonych w przepisie § 2 ust.1 pkt 1 tegoż rozporządzenia.

Zaskarżona uchwała w części poświęconej zawieszeniu obwinionego sędziego w czynnościach służbowych wydana została w ramach uprawnienia Sądu wynikającego z art. 129 § 1 u.s.p. Okolicznością bezsporną jest bowiem fakt wszczęcia przeciwko sędziemu postępowania dyscyplinarnego, a Sąd Apelacyjny – Sąd Dyscyplinarny wyczerpująco uzasadnił skorzystanie ze swego ustawowego uprawnienia przez wskazanie na wagę zarzutów stawianych obwinionemu sędziemu i jego postawę w postępowaniu wyjaśniającym i dyscyplinarnym, a nadto przez uznanie, że zawieszenie obwinionego w czynnościach służbowych leży w interesie wymiaru sprawiedliwości.

Zażalenie obwinionego sędziego nie podważa skutecznie również orzeczenia zawartego w pkt 2 zaskarżonej uchwały, a mianowicie obniżenia wynagrodzenia obwinionego o 50 %. Z mocy art. 129 § 3 u.s.p. Sąd Dyscyplinarny zawieszając obwinionego sędziego w czynnościach służbowych zobowiązany był do obniżenia jego wynagrodzenia na czas trwania tego zawieszenia. Natomiast zakres obniżenia wysokości wynagrodzenia zależy od uznania Sądu Dyscyplinarnego, który powinien uwzględnić przede wszystkim

stopień szkodliwości zarzucanych czynów i zawinienia sprawcy. Sąd Apelacyjny uznał, że obniżenie wynagrodzenia o 50 % jest stosowne do wagi i charakteru zarzuconych przewinień służbowych, a tej oceny nie podważa się w zażaleniu obwinionego sędziego.

Natomiast podnoszone w zażaleniu obwinionego sędziego okoliczności dotyczące stanu jego zdrowia wymagają niewątpliwie szczegółowego zbadania i wyjaśnienia, ale już w merytorycznym postępowaniu dyscyplinarnym, z uwzględnieniem m.in. potrzeby rozpoznania przez Sąd wniosku dowodowego obrońcy obwinionego z dnia 17 listopada 2003 r. (k.151 akt), zmierzającego właśnie w kierunku wyjaśnienia tych okoliczności.

W tym stanie rzeczy, wobec nie potwierdzenia się zarzutów podniesionych w zażaleniach, Sąd Najwyższy – Sąd Dyscyplinarny uchwalił jak wyżej.